

Nr 104.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till förrådsbyggnader för telegrafverkets räkning i Västanfors; given Stockholms slott den 27 februari 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 27 februari 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson:

I skrivelse den 12 februari 1942 har *telegrafstyrelsen* framlagt förslag om inköp av en tomt i Västanfors, belägen i Västanfors socken av Västmanlands län, samt om uppförande å tomten av förrådsbyggnader för ett telegrafverkets huvudförråd.

Styrelsen meddelar inledningsvis, att telegrafverkets materialförsörjning för norra Mellansverige och Norrland hittills via förrådsförvaltningar i Gävle respektive Sundsvall skett huvudsakligen från distriktsförråd i Gävle och i Östavall i Haverö socken av Västernorrlands län. Enligt den i samband med

telegrafverkets omorganisation ändrade förrådsorganisationen komme nämnda förrådsförvaltningar att sammanslås till en för hela området gemensam förvaltning med *ett* huvudförråd. Detta borde enligt styrelsen, bland annat av luftskyddsskäl, lämpligen förläggas inne i landet. Efter ingående undersökningar hade styrelsen funnit en för ändamålet lämplig tomt i Västanfors. Förlägningsorten, som vore välbelägen ur distributionssynpunkt, medförde även den fördelen, att förrådet kunde utnyttjas till centralförråd för hela landet för den tyngre linjemateriel, som till största delen komme från leverantörer inom kringliggande bruksområden.

Den ifrågavarande tomten finnes inramad med rött å en styrelsens skrivelse bifogad karta. Tomten är avsöndrad från fastigheterna Fagersta 2¹ och Kratten 1¹ och omfattar en areal av omkring 22,500 kvadratmeter. Enligt överenskommelse med säljaren, Fagersta Bruks aktiebolag, skulle, upplyser telegrafstyrelsen, köpeskillingen utgå efter ett pris av 1 krona 50 öre per kvadratmeter och kunde alltså beräknas till cirka 34,000 kronor. Den hade dock icke kunnat exakt fixeras, eftersom slutgiltig uppmätning av tomten ännu icke ägt rum.

Å tomten planerades, fortsätter styrelsen, uppförande av dels en tegelbyggnad, innehållande kontorslokaler för förvaltningspersonalen samt erforderliga uppvärmda förrådslokaler, dels ett större kallmagasin av plåt på trästomme, dels slutligen ett mindre bostadshus av trä för den personal, som med hänsyn till övervakning av förrådet lämpligen borde vara bosatt inom förrådsområdet. Kostnaderna för byggnaderna jämte spår och lastkajer beräknades för närvarande uppgå till sammanlagt 580,000 kronor. Anläggningen planerades utförd i två etapper. I den första skulle tomten ordnas, spår och lastkajer anläggas samt kallmagasinet och bostadshuset med provisoriskt inrymda förmanskontor och manskapslokaler uppföras. Nämnda byggnader komme att utföras av monteringsfärdig materiel av i handeln förekommande standardkonstruktioner. Tegelbyggnaden vore avsedd att utföras i andra utbyggnadsetappen. Första utbyggnaden beräknades tillsammans med tomten kosta 365,000 kronor och den andra 250,000 kronor.

Styrelsen hemställer i anslutning till det anförda, att för nästa budgetår ett anslag måtte anvisas av 365,000 kronor, av vilket belopp 35,000 kronor avsåges för tomtinköpet och återstoden för tomtområdets planering samt för uppförande av kallmagasin m. m.

Till komplettering av sin framställning har telegrafstyrelsen i en den 24 februari 1942 dagtecknad promemoria lämnat bland annat följande redogörelse för telegrafverkets förrådsorganisation:

Telegrafverkets materialförsörjning har hittills skett huvudsakligast via ett centralförråd i Älvsjö och sex distriktsförråd, placerade i Hässleholm, Göteborg, Norrköping, Stockholm, Gävle och Östvall. Centralförrådet sorterar direkt under och förvaltas av telegrafstyrelsens förrådsbyrå. Varje distriktsförråd med tillhörande underförråd (sektions-, linjemästare-, linjeförmans- och stationsförråd) sorterar under vederbörande distriktschef och bildar ur förvaltningssynpunkt en enhet med särskild förvaltningspersonal.

Enligt den i samband med telegrafverkets omorganisation ändrade förråds-

organisationen komma förvaltningsenheterna att nedbringas från sju till fyra stycken, i det att centralförrådet och de sex distriktsförråden ersättas med fyra stycken huvudförråd med lämpligt antal underförråd. Härigenom beräknas förvaltningskostnaderna för förråden nedbringas väsentligt, varjämte vissa organisatoriska fördelar utvinnas. Ur säkerhetssynpunkt vore önskvärt, att samtliga huvudförråd kunde placeras inne i landet. Beträffande två av huvudförråden har denna synpunkt fått vika för rent ekonomiska synpunkter. Det har nämligen ansetts ofrånkomligt att placera ett huvudförråd i vardera Stockholm och Göteborg med hänsyn till dessa städernas stora och starkt koncentrerade försörjningsområden, så mycket mer som därstädes befintliga förrådslokaler utan utbyggnad tills vidare kunna nyttjas för ändamålet. Det år 1940 nedbrunna distriktsförrådet i Hässleholm ersättes av huvudförrådet i Nässjö, som är under uppförande och som från och med i sommar beräknas övertaga materialförsörjningen för södra delen av landet.

Det fjärde huvudförrådet, som är avsett att omhändervarja materialförsörjningen för norra Mellansverige och Norrland och alltså skall ersätta distriktsförråden i Gävle och Östavall och som dessutom skall utgöra centralförråd för hela landet beträffande grövre smidesmanufaktur, föreslås bli placerat i Västanfors. Varken distriktsförrådet i Gävle eller Östavall kan i sitt nuvarande skick tjänstgöra såsom huvudförråd. Det förra har sedan länge visat sig otillräckligt för sitt nuvarande ändamål och har hjälpligt kunnat fungera endast tack vare vissa provisoriska anordningar. Trots att man av utrymmesskäl tvingats hava materielen upplagd på fyra olika upplagsplatser i staden, är förrådsutrymmet för närvarande otillräckligt. Det säger sig självt, att förvaltningen under så ogynnsamma förhållanden är både svår och kostsam. Nytt distriktsförråd för Gävle var också planerat, innan den nya förrådsorganisationen beslutades. Tomt för ändamålet har anskaffats men är ännu ej bebyggd. Då huvudförrådet i Västanfors kommer att övertaga det väsentliga av det nuvarande distriktsförrådets funktion, kommer ifrågasatt tomt att användas för ett mindre, lokalt förråd (sektionsförråd) för Gävle stad med omnejd, garage etc.

Aven för distriktsförrådet i Östavall har lokalfrågan länge varit otillfredsställande ordnad, men planerna på nybyggnad hava fått anstå till förmån för än mera trängande behov. Genom att uppföra ett huvudförråd i Västanfors skulle frågan få sin omedelbara lösning. Östavallsförrådet kommer i så fall att bibehållas i sitt nuvarande skick som filialförråd till huvudförrådet i Västanfors.

I anslutning härtill anföres, att det med hänsyn till de nuvarande ohållbara lokalförhållandena vid distriktsförråden i Gävle och Östavall vore synnerligen angeläget, att det planerade huvudförrådet i Västanfors komme till utförande utan uppskov. Dessutom vore det önskvärt, att den beslutade, kostnadsbesparande omorganisationen av telegrafverkets förrådsväsende utan dröjsmål bleve genomförd i sin helhet, alltså även för de båda nordligaste distrikten, vilket ej kunde ske utan att ett för ändamålet lämpligt huvudförråd funnes disponibelt.

Enligt den nästlidna är beslutade omorganisationen av telegrafverket skulle förrådsrörelsen, som nu är organiserad på ett centralförråd och sex distriktsförråd, centraliseras till fyra huvudförråd. Härigenom beräknas förvaltningskostnaderna för förråden kunna nedbringas väsentligt, varjämte vissa orga-

Departements-
chefen.

nisatoriska fördelar skulle vinnas. Av de fyra huvudförråden hava två förutsatts skola förläggas till Stockholm respektive Göteborg, där befintliga förrådslokaler utan utbyggnad tills vidare skulle kunna användas för ändamålet. För det tredje förrådet är för närvarande under uppförande en förrådsbyggnad i Nässjö, vartill 1941 års riksdag beviljat medel. Det fjärde huvudförrådet har förutsatts skola omhänderhava materialförsörjningen för norra Mellansverige och Norrland, därvid det skulle ersätta de nuvarande distriktsförråden i Gävle och Östavall. Förrådet skulle därjämte bliva ett centralförråd för hela landet i vad avsåge telegrafverkets tyngre linjemateriel.

Av telegrafstyrelsens redogörelse framgår, att lokalförhållandena vid distriktsförråden i Gävle och Östavall äro otillfredsställande och att de därstädes befintliga lokalerna därför icke kunna i sitt nuvarande skick användas för huvudförråd. Med hänsyn härtill ävensom till angelägenheten av att den planerade förrådsorganisationen kan genomföras även i vad avser de två nordligaste distrikten, vill jag ansluta mig till telegrafstyrelsens förslag, att nya förrådslokaler uppföras för det norra förrådet och att de befintliga förrådslokalerna i Gävle och Östavall användas till sektionsförråd respektive filialförråd till det nya huvudförrådet. Detta skulle enligt vad telegrafstyrelsen föreslagit förläggas till Västanfors, där för ändamålet en tomt skulle inköpas, varefter för förrådet erforderliga byggnader skulle uppföras å tomten. Inköpspriset för tomten uppgår till omkring 34,000 kronor, motsvarande ett pris per kvadratmeter av en krona 50 öre. Kostnaderna för byggnaderna jämte spår och lastkajer äro beräknade till 580,000 kronor. Av det för förslaget genomförande erforderliga beloppet skulle för nästa budgetår behöva anvisas 365,000 kronor. Då styrelsens förslag till lokalfrågans lösning samt de för byggnadsföretaget uppgjorda ritningarna synts mig böra godtagas, vill jag tillstyrka, att sistnämnda belopp anvisas för nästa budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förrådsbyggnader i Västanfors* för budgetåret 1942/43 å kapitalbudgeten under rubriken Statens affärsverksfonder, Telegrafverket, anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 365,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Sigurd Lang.